MORGENAVISEN Jyllands-Posten

ERHVERVSJURA

Danske landmænd kan have krav på mere landbrugsstøtte fra EU

EU-DOM: Danske landmænd kan være berettiget til landbrugsstøtte for arealer, der anvendes til andet end landbrugsaktiviteter. Sådan lyder det i en ny dom fra EU-Domstolen.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

PATRICK GOERGEN
advokat,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

Indtil nu har danske landmænd været pålagt klare retningslinjer for tildeling af landbrugsstøtte fra EU-Kommissionen. Disse regler har betydet, at landmænd alene har været berettiget til landbrugsstøtte for arealer, der udelukkende anvendes til landbrugsaktiviteter.

En ny dom fra EU-Domstolen går dog imod kommissionens retningslinjer og fastslår, at landmænd under visse omstændigheder kan være berettiget til landbrugsstøtte for arealer, der anvendes til andet end landbrug.

Landmand Johannes Demmer indgik den 21. december 1999 og den 10. maj 2000 to forpagtningsaftaler med Aalborg Lufthavn og Flyvestation Skrydstrup om arealer beliggende inden for lufthavnens og flyvestationens område. Ifølge disse aftaler var Johannes Demmer berettiget til at klippe og anvende græsset på arealerne mod betaling af en forpagtningsafgift.

Ud over forpagtningsafgiften skulle Johannes Demmer overholde en række betingelser og krav. Aalborg Lufthavn skulle orienteres, når Johannes Demmer ønskede adgang til de forpagtede arealer, og Forsvaret kunne, uden indskrænkninger, benytte arealet med henblik på militære øvelser af enhver art.

Græsset skulle slås i en højde af 15 cm langs start- og rullebanerne med redskaber, der tillod slåning så tæt som muligt på armaturer, og det var ikke tilladt at anvende pesticider. Herudover skulle der tages hensyn til flysikkerheden. Bl.a. kunne gødskning først foretages i april, og den skulle kunne afbrydes øjeblikkeligt, hvis det blev nødvendigt. Desuden skulle græsset slås, før det nåede en bestemt højde, som ville være til gene for de militære øvelser.

Johannes Demmer afgav den 25. april 2005 en ansøgning om hektarstøtte, hvori han opgav arealer på 232,65 hektar for Flyvestation Skrydstrup og 317 hektar for Aalborg Lufthavn. Ved afgørelse af den 29. maj 2006 tildelte Direktoratet for Fødevareerhverv Johannes Demmer støtte for begge arealer, og støtte blev tillige udbetalt for året 2005. Johannes Demmer overdrog den 1. februar 2006 rettighederne til området beliggende på Aalborg Lufthavns område til Forsvaret. Johannes Demmer fortsatte dog med at modtage støtte i perioden 2006-2009.

Støtten til Johannes Demmer blev ved afgørelse af den 2. maj 2011 nedskrevet med 166,48 hektar for Aalborg Lufthavn og med 218,03 hektar for Flyvestation Skrydstrup, og det blev pålagt Johannes Demmer at tilbagebetale den støtte, som var uretmæssigt udbetalt.

Johannes Demmer påklagede denne afgørelse til Klagecenteret, som stadfæstede den. Herefter anlagde Johannes Demmer sag ved Vestre Landsret, hvor sagen nu verserer. Vestre Landsret har undervejs forelagt EU-Domstolen en række spørgsmål for at kunne træffe afgørelse i sagen.

Det første spørgsmål omhandler, i hvilket omfang en lufthavns landingsbaner samt rulle- og stopveje kan anses for at være »støtteberettiget hektar«, som omhandlet i EU-lovgivningen. EU-Domstolen indleder med at bemærke, at der ved støtteberettiget hektar, ifølge EU-lovgivning fra 2003, skal forstås »ethvert landbrugsareal på bedriften, der er udlagt til agerjord og permanente græsarealer, undtagen arealer med permanente afgrøder eller skov eller arealer, som anvendes til ikke-landbrugsaktiviteter«.

Definitionen er dog blevet ændret ved EU-lovgivning fra 2009, som definerer støtteberettiget hektar som »ethvert af bedriftens landbrugsarealer … som anvendes til landbrugsaktivitet, eller, hvis arealet også anvendes til andre formål, som fortrinsvis anvendes til landbrugsaktivitet«.

Efter den nyeste definition af støtteberettiget hektar er det klart, at arealer, som ikke udelukkende anvendes til landbrug, kan være støtteberettigede, hvis blot de fortrinsvis anvendes til landbrugsaktiviteter. Dette fremgår imidlertid ikke klart af den tidligere definition, som vel og mærke var gældende på det tidspunkt, da Johannes Demmer fik udbetalt støtten.

EU-Domstolen vurderer, at lovgiver ikke har ønsket at ændre begrebet, men blot har præciseret definitionen. Derfor skal Johannes Demmers sag bedømmes i lyset af den nyeste definition. For at være støtteberettiget skal Johannes Demmers jord altså være landbrugsareal, som anvendes eller fortrinsvis anvendes til landbrugsformål. Herudover skal arealerne udgøre en del af den pågældendes bedrift for at være støtteberettiget. Om anvendelsen af arealet bemærker EU-Domstolen, at det er uden betydning for bedømmelsen, at græsset slås – dels for grøntpilleproduktion og dels for flysikkerheden.

Om arealerne udgør en del af Johannes Demmers bedrift afhænger ifølge EU-Domstolen af, om han har en tilstrækkelig autonomi med henblik på udøvelsen af sin landbrugsaktivitet. Der er, som nævnt, betydelige begrænsninger i Johannes Demmers anvendelse af arealerne, bl.a. angående hvilke afgrøder der må dyrkes og de mange hensyn, der skal tages til flysikkerheden. Disse begrænsninger må ifølge EU-Domstolen ikke hindre den pågældende landmand i udøvelsen af landbrugsaktiviteter.

Med andre ord kan det ikke lægges til grund, at arealerne ikke er en del af Johannes Demmers bedrift, hvis restriktionerne ikke udgør en hindring for udøvelsen af landbrugsaktiviteten.

Det er i sagen ubestridt, at arealerne er blevet anvendt til landbrugsformål. EU-Domstolen finder det imidlertid ikke bevist, at arealerne er anvendt til andre formål. Det er uden betydning, at udøvelsen af landbrugsaktivitet tillige opfylder andre lovgivningsmæssige krav, som har til formål at tilgodese flysikkerheden i den pågældende lufthavnszone. Eksistensen af klausuler, hvorefter det er muligt at anvende arealerne til flyvemæssige operationer og militære øvelser, udgør ikke et bevis for udøvelsen af ikke-landbrugsaktivitet.

Ud fra ovenstående betragtninger overlader EU-Domstolen det til Vestre Landsret at træffe endelig afgørelse. Der skal i forbindelse med vurderingen tages hensyn til samtlige omstændigheder vedrørende den forskellige anvendelse af arealerne. Det må fastslås, at der foreligger betydelige gener for den udøvede landsbrugsaktivitet. Samtidig skal det også indgå i vurderingen, at Johannes Demmer – til trods for dette – har været i stand til at udøve landbrugsaktivitet.

Arealerne kan altså være støtteberettigede, hvis de nævnte betingelser kan anses som opfyldte, og fratagelsen af støtten kan derfor være uberettiget.

> Det betyder, at flere af de landmænd, som ellers har fået afslag på landbrugsstøtte for arealer, der anvendes til andet end landbrug, muligvis kan have krav på landbrugsstøtte, hvis den fortrinsvise anvendelse af deres arealer har landbrugsformål.

Med denne dom går EU-Domstolen imod de klare retningslinjer for landbrugsstøtte, som EU-Kommissionen tidligere har pålagt danske landmænd. Det betyder, at flere af de landmænd, som ellers har fået afslag på landbrugsstøtte for arealer, der anvendes til andet end landbrug, muligvis kan have krav på landbrugsstøtte, hvis den fortrinsvise anvendelse af deres arealer har landbrugsformål.

Natur- og Erhvervsstyrelsen har i den forbindelse suspenderet forældelsesfristen i en række sager om landbrugsstøtte, der skal genoptages på baggrund af EU-Domstolens dom. Det betyder, at ingen af disse sager risikerer at blive forældede, så længe Natur- og Erhvervsstyrelsen undersøger, om EU-Domstolens dom har betydning i sagerne.

Denne artikel om aktuel EU-ret, som bringes i Jyllands-Posten, udarbejdes af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), HjulmandKaptain, samt advokat Patrick Goergen, Etude Goergen, begge specialiserede inden for området.

Landmænd kan muligvis få EU-støtte for arealer, der ikke dyrkes.
Arkivfoto: Carsten Ingemann/Polfoto